

Keuzes maken

Hollandse zuinig

Beste ethicus,

In onze groep woont sinds kort een 20-jarige jongeman, afkomstig uit Bosnië. Hij heeft daar bij oorlogsgeweld een hersenbeschadiging opgelopen. In het weekend hebben wij altijd koek bij de koffie. Iedereen krijgt één koekje of één plak, meer niet. Maar deze bewoner is niet te stoppen: hij pakt rustig vijf koekjes achter elkaar. Als andere bewoners dat zien, doen zij het ook. Dat mag niet: we hebben er niet genoeg geld voor en bovendien zijn veel cliënten te zwaar. We kunnen moeilijk die Bosnische man wel vijf koekjes laten nemen en anderen niet, dus hij mag het niet. Maar toen we dat duidelijk maakten, werd hij verschrikkelijk boos. Zijn zorgcoördinator heeft het met zijn moeder besproken, en die moest er hartelijk om lachen: bij Bosniërs is het heel normaal om veel snoep en eten uit te stallen, en iedereen neemt wat hij wil. De Hollandse zuinigheid van één koekje bij de koffie en dan de trommel weer dicht, is voor Bosniërs heel ongastvrij. Wij weten niet hoe wij dat moeten aanpakken, want als wij deze ene cliënt zijn gang laten gaan, krijgen we andere ouders op ons dak die willen dat hun kind minder snoept.

Geacht team,

Dit probleem is herkenbaar voor iedereen die wel eens buiten Nederland is geweest. Er bestaat voor zover ik weet geen ander land ter wereld waar de koektrommel dichtgaat als iemand één exemplaar heeft bemachtigd. Die Nederlandse manier van doen heeft, anders dan u suggereert, minder een financiële reden dan dat het domweg een gewoonte is. Ook in de rijkste families is één koekje de norm. Vreemd genoeg is het in Nederland wel toegestaan om nootjes en chips te eten tot de schaal leeg is, maar op koekjes zijn wij nu eenmaal zuinig. Ik wil hier geen cultuurkritiek bedrijven. Zolang jullie cliëntèle niet overwegend bestaat uit allochtonen, en zolang Nederlanders niets anders met elkaar afspreken, is en blijft één koekje de norm. Zoals het nodig is om af te spreken dat we in Nederland rechts rijden, is er in een woongroep duidelijkheid nodig over regels die voor iedereen gelden. Volkomen terecht spreekt u het vermoeden uit dat wanneer u de teugels laat vieren, andere ouders zullen protesteren. Natuurlijk probeer je in een woongroep ook respect op te brengen voor ieders eigenheid, maar in dit soort gevallen betekent de vrijheid van de één (om zes koekjes te nemen) natuurlijk automatisch ook de vrijheid van de ander (om hetzelfde te doen). Vrijheden zijn net als water: dat wil op alle plekken hetzelfde peil hebben. U schrijft dat deze Bosnische man nog maar kort op jullie woongroep

is. Wanneer jullie consequent één koekje serveren, en hij merkt dat andere bewoners die regel normaal vinden, zal hij beseffen dat hem niets anders overblijft dan het hoofd in de

school te leggen. Je kunt niet jarenlang vechten tegen windmolens. Uit de beschrijving van de reactie van zijn moeder maak ik op dat zij er de humor wel van inziet, en ook dat zal

heid

helpen om de zaak snel te vergeten. Ik wil nog wel twee andere punten onder jullie aandacht brengen. Ten eerste: in sommige 'buitenlanden' heeft de royalere koekjescultuur ertoe geleid dat mensen bij bepaalde maaltijden als vanzelfsprekend minder eten dan ze zouden kunnen of willen, om plek over te houden voor versnaperingen.

Het is niet uitgesloten dat deze bewoner domweg te weinig heeft ontbeten en zijn honger opspaat voor de koffiepauze. Als iemand met een volle maag een schaal koekjes ziet langskomen, is de verzoeking om er een handvol van te nemen automatisch minder groot. Misschien helpt het als jullie deze bewoner stimuleren om bij de maaltijd die aan het koffiedrinken vooraf gaat, een extra boterham te eten. Een tweede punt is dit: wellicht kunnen jullie, in overleg met andere bewoners en hun ouders, afspreken om eens in de zoveel tijd een uitzondering te maken op de Hollandse zuinigheid. Iedere week of iedere maand is het dan een keer *verwensavond, wereldkoekjesdag of Bosniëbal*, waarop de Hollandse zuinigheid wordt opgeschort en iedereen zoveel kan eten als hij of zij kan en wil. • Theo Boer

Agenda

1 april, congres **Domotica** (technologie in de woonzorg). In Eindhoven. Stichting Smart Homes, telefoon 0497-514984, www.smart-homes.nl.

1 april, studiedag **Zorg en straf** voor volwassenen met een verstandelijke beperking. In Amersfoort. Leids congresbureau, telefoon 071-5148203, www.leidscongresbureau.nl.

2 april, symposium **Leren en werken**. In Hoeve Boschoord, telefoon 0561-422222, www.hoeveboschoord.nl.

2 april, training **Zelfreflectie** voor sociaal-agogisch hulpverleners. Informatie telefoon 06-33992508, www.lidanijgh.nl.

3 (voor professionals) en 4 (voor mensen met een verstandelijke handicap of niet aangeboren hersenletsel) april, infodagen **Pluk de dag** bij Pluryn (regio Apeldoorn). Over **leren, werken en dagbesteding**. Pluryn, telefoon 024-3997375, www.pluryn.nl.

4 april, symposium **Leerpotentieel-onderzoek**. Wat kan het kind/de leerling eigenlijk? In Bodegraven. Stibco, telefoon 0172-652130, www.stibco.nl.

15 april, studiedag **Delinquentie** bij jeugdige Lvg'ers. In Amersfoort. Leids congresbureau, telefoon 071-5148203, www.leidscongresbureau.nl.

17 april, studiedag voor **muziekwerkers** in de zorg. In Alkmaar. Informatie bij remi.adriaansz@inholand.nl.

21 april, nationaal platform **zorglandbouw**. In Apeldoorn. Informatie 078-6253777, www.zorglandbouw.nl.

22 april, Paul Cremerslezing, over de toegang tot de zorg in de **multiculturele samenleving**. In Rotterdam, Informatie Eva Nowee, telefoon 070-4142700, email pcl@leewendaal.nl.

23 april, congres **Zwanger... en dan?**. In de Binckhorst in Rosmalen. Cello, telefoon 0411-685655, www.cello-zorg.nl.

24 april, workshop **Natuurbeleven** met cliënten. Voor woonbegeleiders en vrijetijdondersteuners. In Tilburg. Anneke Scholte, telefoon 013-5360383, www.annekescholte.nl.

Evenementen

4 april, anti-doe-dag, voor mensen met **autisme** en hun familie. In avonturenpark Hellendoorn. Nederlandse vereniging voor autisme, telefoon 030-2299800, www.autisme.nl.

Verschillende dagen in april, voorstelling **Gevonden tijd** door theater De lachende zon. Zie voor data en plaatsen: www.delachendezon.nl.

27, 28 en 29 april, internationaal **theaterfestival** in Rotterdam. Informatie bij Theater Maatwerk, telefoon 010-2763030, www.theatermaatwerk.nl. •

Dit is een selectie uit de agenda-berichten voor de komende maand. Veel meer aankondigingen staan in de Agenda op onze website:

www.klik.org

Stuur daar ook de aankondiging van jullie eigen studiedag heen.